

2022Z06059

(ingezonden 30 maart 2022)

Vragen van het lid Jasper van Dijk (SP) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over mogelijk gebruik van Nederlands defensiematerieel door Egyptische speciale eenheden tegen Palestijnse burgers

Wanneer verwacht u antwoord ‘via eigen kanalen’ over het bericht dat Palestijnse vissers uit de Gazastrook in september 2022, als ook in maart 2021 zijn beschoten en dat daarbij enkelen onder hen zijn gearresteerd, maar twee anderen door de beschieting zijn gedood door Egyptische veiligheidstroepen? [i] Op welke kanalen doelt u daarbij precies? Zijn het de Egyptische of ook de Israëlische autoriteiten?

Is het tevens juist dat Egyptische veiligheidstroepen sinds 2015 zeker achttien keer Palestijnse vissers hebben beschoten, dan wel opgepakt? Zo ja, kunt u een gedetailleerd overzicht geven? Zo nee, hoe zijn dan de feiten?[ii]

Hebt u kennisgenomen van het rapport van mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch uit 2019 waarin sprake is van oorlogsmisdaden in Noord-Sinaï en – mogelijk – misdaden tegen de menselijkheid, en ook van het cruciale detail in het rapport dat bij de gevechten niet alleen voetsoldaten worden ingezet, maar ook ‘marineschepen’? [iii]

Is het juist dat de Nederlandse overheid bekend was met deze inzet, zoals in het HRW-rapport wordt gemeld, en door de landsadvocaat in een Kort Geding over wapenexportvergunningen aan Egypte is erkend? Deelt u daarom de conclusie dat het Nederlandse kabinet weet had van de inzet van een type Egyptisch fregat bij de ondersteuning van speciale Egyptische eenheden, die een schrikbewind in de Sinaï-woestijn voeren onder de noemer van terrorismebestrijding? Zo nee, hoe zijn dan de feiten?

Deelt u de conclusie van een expert van de Nederlandse Defensie Academie dat ‘het C3-systeem voor een leger is wat het zenuwstelsel is voor het lichaam. Een helikopter die vertrekt, een special forces-bootje dat een schip verlaat om aan land te gaan, via dit systeem zijn ze allemaal verbonden.’? Zo ja, wat is de betekenis van deze conclusie voor een wapenexportvergunning van dit systeem aan Egypte? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de conclusie dat - indien ook de Egyptische marine zich schuldig maakt aan mensenrechtenschendingen – de marine niet mag worden uitgezonderd van uitzonderingen op de beperkingen in het wapenexportbeleid die Nederland ten aanzien van Egypte heeft?[iv] Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke consequenties heeft dat voor uw beleid?

Is het juist dat de vergunninghouder inmiddels de goederen heeft uitgevoerd naar Egypte? [v] Zo nee, bent u dan bereid alsnog de vergunning in te trekken?

[i] Volkskrant, 25 maart 2022. Raakt Nederland betrokken bij mensenrechten- schendingen in Egypte? Zie <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/raakt-nederland-betrokken-bij-mensenrechten-schendingen-in-egypte~b57024c0/>. 'Over de Palestijnse vissers zegt het ministerie dat die informatie 'via eigen kanalen zal worden nagelopen.

[ii] Volkskrant, 25 maart 2022. 'Het type fregat dat de Nederlandse regering van nieuwe technische snuffjes wil voorzien, wordt door het Egyptische leger ingezet om diezelfde eenheden te ondersteunen. Uit de reconstructie blijkt bovendien dat de toenmalige verantwoordelijke ministers, Sigrid Kaag en Stef Blok, hier weet van hadden maar die informatie niet met de Tweede Kamer hebben gedeeld.

[iii] Egypt: Serious Abuses, War Crimes in North Sinai Army's Conduct Crushed, Alienated Local Residents, <https://www.hrw.org/news/2019/05/28/egypt-serious-abuses-war-crimes-north-sinai>

[iv] Kamerstuk 22054 nr 350 Motie Jasper van Dijk 'van mening dat het onwenselijk is om de marine hiervan uit te zonderen, aangezien de marine deel uitmaakt van de Egyptische krijgsmacht; verzoekt de regering bij de toetsing van een wapenexportvergunning geen uitzonderingen te maken voor delen van de krijgsmacht,'

[v] 'De vergunning is op 10 juli 2020 afgegeven en heeft een geldigheidsduur van een jaar. De vergunninghouder bepaalt zelf wanneer er daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van de vergunning.' Zie uw antwoord op Kamervragen van het lid Van Ojik; Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019-2020, nr. 3787